

وحشت رژیم و سانسور اخبار دادگاه

انعکاس محاکمه سران و فعالین نهضت آزادی ایران در مطبوعات کشور

وقتی رژیم شاه اجازه نداده بود که متن ادعانامه دادستان نظامی اش علیه نهضت آزادی ایران بطور علنی منتشر گردد انتظار اینکه محاکمات و مدافعات آنان در بیدادگاه شاه منتشر گردد، توقع بیهوده است. در طی جلسات دادگاه؛ چه بدوی و چه تجدید نظر؛ وکلای مدافع بارها به عدم انتشار اخبار دادگاه در مطبوعات اعتراض کردند. اما رژیم شاه آن چنان دچار رعب و وحشت بود که کمترین اقدامی ننمود تنها اخبار تشکیل دادگاهها آنهم بسیار خلاصه منتشر می شده است. مقامات دادگاه عذر و بهانه می آوردند که مطبوعات خودشان حاضر نیستند مطالب و اخبار دادگاهها را منتشر سازند؛ و گرنه آنها آزادی دارند. زندانیان نهضت آزادی حاضر شدند مطالب و مدافعات خودشان را با پرداخت بهای درج در روزنامهها بچاپ برسانند و این درخواست را در اسفند ۴۲ کتباً به روزنامهها اطلاع دادند. البته واضح بود که رژیم شاه هرگز چنین اجازه ای را نخواهد داد.

برای اطلاع خوانندگان و تکمیل این گزارش بریده‌های جراید را که اکثراً فقط خبر تشکیل جلسات دادگاهها و رأی دادگاهها را چاپ کرده‌اند؛ همراه با نامه زندانیان به روزنامه کیهان عیناً درج می‌نماییم.

نامه زندانیان به روزنامه کیهان

شویخ ۱۷، ۱۳، ۱۲، ۱۱

روایتی از روزگار

با رسم سنتی و کتب معتبره و نامی در سنه ۱۳۰۲ هجری در اردین معدودا و شیدوارا و کولاق
مورخ ۱۳۱۴ هجری که استندم از روزگار آرا و کتب معجم در اردین شماره روزگار کولاق و کولاق
راهنم (نسخه کولاق شماره ۱۰۰۰ و کولاق شماره ۱۰۰۰) در اردین شماره ۱۰۰۰ مورخ ۱۳۱۴ هجری
برای روزگار کولاق

کولاق
اردین
مورخ
شماره
روزگار
کولاق

محاكمه مهندس بازرگان

باتفاق ۸ نفر دیگر فردا تشکیل میشود

امروز از طرف دادرس ارتش اعلام شد
دادگاه عادی ویژه شماره يك
اداره دادرسی ارتش در ساعت سه
بعد از ظهر روز سه شنبه
۴۲۷۳۰ (فسردا) بریاست
تیمسار سرتیپ حسین زمانی و
به کارمندی تیمسار سرتیپ مهدی
احترامی و آقایان سرهنگ مهدی
رحیمی و سرهنگ دوم محمدحسن
خالقی (کارمند علی‌البدل) و به
دائستای تیمسار سرتیپ فخر

مدرس در یادگان عشرت آباد برای
رسیدگی بانهاام آقایان مهندس مهدی
بازرگان - دکتر یداله سجایی -
سید محمود طالقانی - مهندس
عزت‌اله سجایی - دکتر عباس
شیبانی - احمدعلی بابائی -
ابوالفضل حکیمی - مهدی جعفری
بروز عدالت منش که بانهاام اقدام
بر ضد امنیت کشور تحت تعقیب
میباشند تشکیل میگردد .

کیهان شماره ۶۰۷۵ مورخ دوشنبه ۱۳۴۲/۷/۲۹

Bazargan, eight others go on trial for treason

The trial of Eng. Mehdi Bazargan, Dr. Yadollah Sahabi and seven others including Ayatollah Taleghani, charged with treason and activities endangering the security of the state, commenced yesterday before a special Military Court presided over by Brig. Gen. Zamani.

Brig. Gen. Modarres is in charge of the prosecution.

After preliminary formalities and the presentation of all the accused to the court Brig. Gen. Shayanfar, representing accused Bazargan, addressed the court.

Gen. Modarres registered objections to the competence of the court to try the accused and demanded that the presiding judge be also changed.

Counsel for the defence of the second accused, Dr. Sahabi also objected to the competence of the court and the presiding judge. He demanded "trial by jury" for the accused in order to establish in the first place whether a prima facie case had been established against the accused.

Defense counsel claimed that the arrest and detention of the accused was unjustifiable and illegal and demanded the cancellation of the warrants of their arrest.

The defense also claimed that the dossier filed against the accused was incomplete and incorrect and that "actions and activities of others and other parties had been attributed to the accused."

The accused, it was claimed, were not Communists and the prosecution's claims that they had addressed letters or con-

Eng. Bazargan

tacted heads of Arab nations and the Republic of India' were totally false.

It was also argued that the prosecution's claim that the accused had sent announcements to Fars tribal leaders and to officers of law enforcement departments were also incorrect and false.

The defense arguments had not been completed when the case was adjourned to 3pm, Wednesday (today).

TREASON TRIAL OPENS

Ayatollah Taleghani (above) and seven others went on trial for treason yesterday. (Complete story on Page 8).

در دادگاه مهندس بازرگان

به نقص پرونده اعتراض شد

اولین جلسه دادگاه ویژه شماره يك دادرسى ارتش برای رسیدگی به اتهام آقایان مهندس مهدی بازرگان، دکتریداله سجایی، سید محمود طالقانی، مهندس عزت‌اله سجایی، دکترعباس شیبانی، احمد علی باباتی، ابوالفضل حکیمی، مهندس جعفری و پرویز عدالت منش بریاست تیمسار سرتیپ حسین زمانی و بکارمندی تیمسار سرتیپ مهدی احترامی و آقایان سرهنگ مهدی رحیمی و سرهنگ دوم محمدحسن خالقی (کارمند علی‌البدل) و به دادستانی تیمسار سرتیپ فخرمدرسی تشکیل شد.

ساعت سه بعداز ظهر رسمیت جلسه اعلام شد و تیمسار سرتیپ بازنشسته شایان‌فر وکیل مدافع آقای مهندس بازرگان به صلاحیت دادگاه و نقص پرونده اعتراض کرد. سپس آقای سرهنگ علمیه وکیل مدافع آقای دکتر سجایی اظهاراتی در همین زمینه نمود.

جلسه دیروز دادگاه و اظهارات وکلای مدافع ساعت بطول انجامید سپس رئیس دادگاه، جلسه را بعنوان تنفس ختم کرد و جلسه آینده به ساعت سه بعداز ظهر امروز موكول شد.

وکیل مدافع مهندس بازرگان در دادگاه گفت :

مهندس بازرگان

مخالف سرسخت کمونیسم و پای بند با اصول اسلام است

● چون جرم متهمین سیاسی است بایستی هیئت منصفه در دادگاه حضور داشته باشد

دومین جلسه دادگاه ویژه داری ارتش به ریاست تیمسار سر قیام حسین زمانی برای رسیدگی با اتهام مهندس بازرگان و ۸ نفر دیگر در ساعت ۱۵ روز چهارشنبه ۲۸/۸/۶۹ در دادگاه عسکرتابک تشکیل گردید. پس از اعلام رسیدت از طرف رئیس دادگاه ، سرکار سر هنک دکتر علمیه وکیل مدافع آقای دکتر سجایی در دنباله دفاعیات روز قبل خون درآره نقش پرونده مطالبی بیان داشت و نتیجه گرفت که تحقیقات کافی نیست و باید در این مورد پرونده تکمیل گردد. سپس سر هنک بلزنتس غفاری وکیل دیگر آقای دکتر سجایی در رد صلاحیت و نقص پرونده، اظهاراتی نمود .

سرکار سر هنک غفاری ضمن تأیید ایرادات و نواقصی که از طرف سایر وکلا ایراد شده بود میسر عدم حضور هیئت منصفه در دادگاه بعنوان اینکه اتهام متهمین سیاسی است و وجود هیئت منصفه الزامی است قسبی از تشریحات اسلام و کمونیست نه تألیف آقای مهندس

بازرگان بوده در دادگاه قرائت و نتیجه گرفت که موکل ایشان پای بند با اصول اسلام و مخالف سرسخت کمونیست و اتصاب سیرده با حزب توده برخلاف رویه و مرام ایشان میباشد .

سر هنک بلزنتس خلعت بری وکیل دیگر آقای دکتر سجایی در مورد عدم صلاحیت و نقص پرونده بیانی اظهار داشت و نتیجه گرفت که رعایت امر تعقیب نفس اصول بوده و از این جهت پرونده ناقص میباشد . همچنین به علت اینکه جرم متهمین بر طبق کیفرخواست یک جرم سیاسی است حضور هیئت منصفه را در دادگاه الزامی دانست . در مورد موکل خود با استناد ماده ۳۶ قانون مجازات صوملی اظهار نموده چون مجرمین سیاسی بودن تکرار جرم نمیشوند بنابراین ماده ۲ الحاقی از جهت تعدد جرم نسبت به موکل ایشان نیز وارد نخواهد بود .

همچنین نسبت به اعلامیها که در کیفرخواست از طرف دادستان ارائه شده چون این اعلامیها چایی و فالد امضاء میباشد از درجه اعتبار ساقط است .

دادگاه در ساعت ۱۸:۳۰ بعنوان تنفس تعطیل و جلسه آینده روز یکشنبه ۵ ابانماه ساعت ۱۵ موکول گردید .

در دادگاه مهندس بازرگان

در امور قضائی دارند میدانید که اینجا میدان رزم نیست من که دادستان هستم خصومت و عناد خانوادگی ندارم که البته نظر متهمین نسبت به بنده نیز باید همین طور باشد. اگر خدای نخواستہ منگہ نماینده ملت هستم از حد خود تجاوز کردم دادگاه حق دارد جویم را بگیرد. اگر طرفین دعوا در این دادگاه بخواهند اخلال کنند نقض غرض خواهد بود.

سیس آقای مهندس بازرگان صحبت کرد و رئیس دادگاه جواب دادند.

پس از بیانات رئیس دادگاه آقای حجازی وکیل مدافع اقبای سید محمود طالقانی صحبت کرد. جلسه دادگاه در ساعت ۷ بعد از ظهر ختم شد و جلسه آینده به ساعت ۳ بعد از ظهر امروز موکول گردید.

چهارمین جلسه دادگاه ویژه نظامی بریاست تیمسار سرتیپ زمانی و دادستانی تیمسار فخر مدرس برای رسیدگی با اتهامات آقای مهندس بازرگان و ۸ نفر دیگر ساعت ۳ بعد از ظهر دیروز در یادگان نظامی عشرت آباد تشکیل شد.

ابتدا آقای دکتر سعابی صحبت کرد و سپس رئیس دادگاه در مورد تعیین محل محاکمه و علنی بودن دادگاه توضیحاتی داد.

رئیس دادگاه در پایان سخنان خود از تیمسار بهارمست وکیل مدافع آقای دکتر سعابی دعوت کرد که به مدافعات خود ادامه دهد پس از اظهارات کوتاه تیمسار بهارمست، تیمسار فخر مدرس دادستان دادگاه اظهار داشت: آقایان وکلای مدافع و متهمین هر کدام اطلاعاتی

در دادگاه مهندس بازرگان

پنجشنبه پنجم شهری دادگاه عدلی
وزره نظامی شماره یک اداره دادرسی
از ساعت سه بعداز ظهر روز
چهارشنبه برای رسیدگی پرونده
انجمن افغان مهندسی بازرگان و
هفت نفر دیگر از غیر طالبین
در محل باشگاه بزم بازرگان
صورت ایدار برجامه تیمار سرریب
حسن زمانی تشکیل گردید.

پس از اعلام رسمیت دادگاه
رئیس خطاب به وکلای مدافع و
افغان مهندس سجای ، دکتور
شیبای و علی بابای اظهارداشتند:
اگر مطالبی در مورد عدم صلاحیت
دادگاه ، نفی پرونده و همچنین
مرور زمان ندارند بیان کنند ،
آقای سرهنگ رحیمی یکی از
وکلای آقای علی بابای در مورد
تذییات منتهین مطالبی بیان کرد
و از رد اظهارات دایستان ،
عدم ورود دادگاه ر دادرسی
پایبندی آورد نمود و موادی از
قانون را قرائت کرد .

صیغ صورت

افغان سرهنگ سعیدی و کیسلی
مدافع آقای بوذغصیل حاجی
پیرامون اورین صیغ صورت بداد
دادگاه ادرسی دادگاه تشکیل کرد.
افغان سرهنگ سعیدی ، سرهنگ
سرخزنده ، سروان سجاری و گلاره
مدافع آقایان سعیدی حاجی سعید
مصدود طالبانی در محالفت متض
مطالبی بیان داشتند .
انگاه آقای سرریب دکتور صفر

مدرس دانشن دادگاه به اظهارات
منتهین و وکلای مدافع صیغ
تاد و استنوزده : اکتوبر
وارد ماهیت تدبیر حبلی از مطالب
را حواصرت این آخرین دادگاهی
شد که من بعنوان دانشن دوران
انجام وظیفه میکنم و باید حاصل
سه سار خدمت و معافه خودرا
بر عرض افکار عمومی رسانم .

صورتب قضاء در کشور
ما مراتب مختلفی دارد و من
که دانشن این دادگاه هستم
میتوانم راجع به سایر موارد اظهار
نظر کنم ، همچنین شت مورد اینکه
جرمسیاست است یاخیر وصلاحیت
تاد که هیات منصفه ا دادگاه
دستور کند میروجا صحیح گردد ،
پس از اینکه دایستان ارتشی از
تیسرتن کشور را بیان دانستند
اظهار کرد که در این محاکمه نیز
هیات منصفه ای بوده برصحت شت
بعداز ظهر نفس داده شد .
جلسه دادگاه مجددا در ساعت
سه وده دقیقه تشکیل گردید .

وضع پرونده

دایستان اظهار داشت پرونده
مصداق نظیر نامه ردودن آنکه
بزرگ فرجاندھی رفقه باشد بوسیله
ساکتین نظامی مستقیما به اداره
دادرسی ارتشی ارجاع میشود .
جلسه دادگاه ساعت هفت و ده
دقیقه بعنوان نفس تطبیق شد و
جلسه آینده ساعت سه بعداز ظهر
روز بگفته موکول گردید .

دردان گاه مهندس بازرگان

دادستان بایرادهای وکلای مدافع

پاسخ گفت

صلاحیت گفت که جواب لازم بایشان داده شد.

درباسخ وکیل دکتر سعیدی

دادستان بایرادهای اظهارات آقای سرهنگ رحیمی به بیانات آقای دکتر علمیه وکیل مدافع آقای دکتر سعیدی اشاره کرد و ضمن جواب گفت:

مطالبی در این دادگاه مورد بحث قرار میگیرد که در جریان تحقیقات درباره آن از منتهین سوالاتی شده است و البته پاسخ منتهین موجود است.

هیئت منصفه

تیمسار سعیدی راجع به حضور هیات منصفه در دادگاه بیاناتی کردند که البته جواب ایشان مشروحا در جلسه قبل داده شد.

تیمسار سرتیپ بهارمت وکیل مدافع آقای مهندس سعیدی که اکنون در جلسه حضور ندارند مطالبی در مورد نقص پرونده و عدم حضور هیات منصفه بیان داشتند که جواب لازم داده شد.

دادستان در پایان به سخنان آقایان سرهنگ یگانه «سرهنگ اعتماد زاده»، تیمسار سرتیپ شایانفر وکیل مدافع علی بابائی «سرهنگ رحیمی»، سرهنگ غفاری و سرهنگ شریفزاده مقدم اشاره کرد و در پایان خطاب به وکلای مدافع منتهین گفت: من مطیع قانون هستم شما هر مطلبی را که قانونا صحیح میدانید و یقین دارید بنفع موکل شما است بفرمائید و اطمینان داشته باشید من در مقابل هر مطلبی که از نظر حقوقی صحیح باشد تسلیم میشوم.

جلسه دادگاه در ساعت ۷ بعداز ظهر تعطیل شد و جلسه آینده به بعد از ظهر روز سهشنبه موکول گردید.

ششمین جلسه دادگاه علنی ویژه شماره ۱ دادرسی ارتش ساعت ۳ بعد از ظهر دیروز جهت رسیدگی بانتهامات آقای مهندس بازرگان و ۸ نفر دیگر در یادگان نظامی عشرتآباد تشکیل شد ریاست دادگاه را تیمسار سرتیپ زمانی و دادستانی آنرا تیمسار فخر مدرس بعهده داشتند.

ابتدا رئیس دادگاه رسمیت جلسه را اعلام داشت و بعد منتهی صورت جلسه قبل را قرائت کرد.

اظهارات دادستان

دادستان در رد اظهارات وکلای مدافع منتهان منتهی برنقص پرونده و عدم صلاحیت دادگاه بیاناتی ایراد کرد و گفت: در جلسه قبل مشروحا در این باره صحبت کردم و چون بعضی از وکلای بطور انفرادی مطالبی گفتند لازم میدانم باختصار بآنها جواب دهم. تیمسار سرتیپ شایانفر وکیل مدافع آقای مهندس بازرگان در جلسه گذشته ضمن بحث پیرامون نقص و عدم صلاحیت گفت که از بازپرسی تقاضا کردم آقای سرهنگ بسزرگهر بعنوان وکیل با من معاوضت نمایند ولی بازپرس این تقاضا را نپذیرفت باید توضیح بدهم که وکیل مدافع آقای بازرگان به معنی نقص توجه نکرده است. بحث ایشان در این مورد صحیح نیست. مسئله دیگر در مورد صلاحیت دادگاه است باید بگویم اگر ایراد ایشان ایراد بیصلاحیت شخصی است ما تحت عنوان صلاحیت شخصی قانونی نداریم و اگر مقصود رد قاضی است باید به مواد ۳۶ و ۳۷ قانون دادرسی و کیفر ارتش و ماده ۳۳۲ آیین دادرسی ارتش که در این مورد توضیح کافی داده است مراجعه نمایند. آقای سرهنگ رحیمی وکیل دیگر آقای مهندس بازرگان مطالبی در اطراف نقص و عدم

در دادگاه مهندس بازرگان

و کلای مدافع بمدافاعات خود ادامه دادند

بعد از ظهر - بروز هفتمین جلسه علنی دادگاه عادی ویژه نظامی اداره دادرسی ارتش برای رسیدگی به پرونده اتهامی آقای مهندس بازرگان و متهمان دیگر تشکیل شد . ریاست دادگاه بعهده تیمسار سرتیپ حسین زمانی و به دادستانی تیمسار سرتیپ دکتر فخر مدرس بود . در جلسه روز گذشته پس از رسمیت

دادگاه تیمسار سرتیپ شایانفریس از ایشان سرکار سرهنگ رحیمی که مرد و از وکلای مدافع آقای مهندس بازرگان بودند از موکل خود دفاع کردند . مدافعات آقایان تا آخر جلسه ادامه داشت . دادگاه در ساعت هفت و پنج دقیقه پایان یافت و جلسه آینده به ساعت سه بعد از ظهر امروز (چهارشنبه) موکول شد .

کیهان شماره ۶۰۸۹ مورخ ۱۳۴۲/۸/۱۵

پنجشنبه ۱۶ آبان ماه ۱۳۴۲ - شماره ۶۰۹۰

در دادگاه مهندس بازرگان

بعد از ظهر دیروز هشتمین جلسه علنی دادگاه عادی ویژه نظامی برای رسیدگی به پرونده آقای مهندس بازرگان و ۸ نفر دیگر از متهمین بریاست تیمسار زمانی و دادستانی تیمسار سرتیپ فخر مدرس تشکیل گردید . بعد از رسمیت جلسه ابتدا سرکار سرهنگ رحیمی و کیل مدافع

آقای مهندس بازرگان صحبت کردند و بعد از ایشان نیز سرکار سرهنگ علمیه بدفاع از موکل خود (آقای دکتر سبحانی) پرداختند . در ساعت پنج و چهل دقیقه دادگاه بعنوان تنفس پایان یافت و جلسه آینده ساعت سه بعد از ظهر روز یکشنبه ۱۹ آبان موکول شد .

کیهان شماره ۶۰۹۰ مورخ ۱۳۴۲/۸/۱۶

در دادگاه مهندس بازرگان

● یکی از وکلای مدافع دررد اظهارات دادستان

بیاناتی ایراد کرد

آنگاه آقای سرهنک غفاری وکیل مدافع دیگر آقای دکتر سجایی بیرامون نقص پرونده اظهاراتی نمود. مدافعات وکلای مدافع تا حدود ساعت هفت بعداز ظهر بطول انجامید و جلسه دادگاه در ساعت هفت و پنج دقیقه بعداز ظهر خاتمه یافت - جلسه آینده به ساعت سه بعداز ظهر روز سه شنبه موکول گردید.

بعداز ظهر دیروز نهمین جلسه علنی دادگاه عادی ویژه نظامی اداره دادرسی ارتش مامور رسیدگی پرونده اتهامی آقای مهندس بازرگان و ۸ نفر دیگر بریاست تیمسار سرتیپ زمانی در محل باشگاه درجه داران پادگان عشرت آباد تشکیل گردید. ابتدای کار سرهنک علمیه وکیل مدافع آقای دکتر سجایی مطالبی دررد اظهارات 'ستان بیان داشت

کیهان شماره ۶۰۹۳ مورخ ۱۳۴۲/۸/۲۰

در دادگاه مهندس بازرگان

پس از ایشان آقای - هنک نجاتی وکیل مدافع دیگر آقای طالقانی مدافعات خود را بیان داشت. سومین نطق آقای سروان حجازی یکی دیگر از وکلای آقای طالقانی بود که مدافعات نامبرده تا آخر جلسه دیروز ادامه داشت. در این هنگام که ساعت هفت بعد از ظهر بود ختم جلسه اعلام گردید و قرار شد جلسه آینده در ساعت سه بعداز ظهر روز یکشنبه تشکیل شود.

ساعت سه بعداز ظهر روز گذشته یازدهمین جلسه علنی دادگاه عادی ویژه نظامی اداره دادرسی ارتش مامور رسیدگی به پرونده اتهامی آقای مهندس بازرگان و ۸ نفر دیگر در باشگاه درجه داران پادگان عشرت آباد تشکیل یافت. ریاست دادگاه بمعهده تیمسار سرتیپ زمانی بود. بعد از رسمیت جلسه سرتیپ بازنشسته مسعودی، یکی از وکلای مدافع آقای حاج سید محمد طالقانی شروع به صحبت کرد و در زمینه صلاحیت دادگاه مطالبی گفت و

کیهان شماره ۶۰۹۵ مورخ ۱۳۴۲/۸/۲۳

در دادگاه مهندس بازرگان وکیل مدافع مهندس سبحانی صحبت کرد

کرد . پس از پایان صحبت ایشان رئیس دادگاه اعلام تنفس نمود و بعد از تنفس و تشکیل مجدد جلسه دادگاه تیمسار بهارمت به دفاعیات خود ادامه داد . انگاه سرکار سرهنگ بگاهی وکیل دیگر آقای مهندس سبحانی نیز در دفاع از موکل خود صحبت کرد . در ساعت هفت بعد از ظهر جلسه بعنوان تنفس ختم شد و جلسه آینده ساعت سه بعد از ظهر امروز موکول شد .

سیزدهمین جلسه علنی دادگاه عادی ویژه نظامی اداره دادرسی ارتش جهت رسیدگی به پرونده اتهامی آقای مهندس بازرگان و ۸ نفر دیگر از غیر نظامیان روز گذشته در محل باشگاه درجهداران پادگان عشرت آباد بریاست تیمسار سرتیپ زمانی تشکیل یافت و پس از رسمیت جلسه ، تیمسار سرتیپ بهارمت وکیل مدافع آقای مهندس سبحانی در زمینه دفاع از موکل صحبت نمود و ضمناً قسمتهائی از بیانات شاهنشاه را نسبت به رعایت قوانین و مقررات جاریه قرائت

کیهان شماره ۶۱۰۱ چهارشنبه مورخ ۱۳۴۲/۸/۲۹

طبق رای دادگاه

مهندس بازرگان بده سال زندان محکوم شد

● آقای طالقانی به ۱۰ سال و دکتر سبحانی و ۲ نفر دیگر به ۶ سال زندان محکوم گردیدند

امروز اعلام شد که دادگاه عادی ویژه شماره یک اداره دادرسی ارتش که با اتهامات آقایان مهندس مهنی بازرگان و ۸ نفر دیگر رسیدگی میکرد پس از ۴۱ جلسه رسیدگی در ساعت ۱۰:۳۵ روز ۱۶/۱۰/۴۲ آکار خود را تمام کرد و پس از شور در ساعت ۴:۳۰ همان روز رای صادره درباره متهمین بشرح زیر اعلام گردید :

۱ - مهندس مهنی بازرگان و سید محمود طالقانی هر يك بمدت ۱۰ سال حبس مجرد .
۲ - دکتر بدالله سبحانی ، دکتر عباس شیبانی و احمدعلی بابائی هر يك بمدت ۶ سال حبس مجرد .
۳ - مهندس عزت الله سبحانی ، ابوالفضل حکیمی ، مهنی جعفری هر يك بمدت ۴ سال حبس مجرد .
۴ - پرویز عدالت منشی بیکمال حبس تادیبی .

کیهان مورخ ۱۳۴۲/۱۰/۱۷

محاکبه مهندس بازرگان

از روز چهارشنبه آغاز
میشود

دادگاه تجدید نظر ویژه اداره
دائری ارتش بریاست تیمسار سر تیپ
فرهباغی و کارمندی تیمسار سر تیپ
سایفه مهاجر - سرکار سرهنگ
حیدرقلی بیات - سرکار سرهنگ
حسین باقری - سرکار سرهنگ
عزیز صافی - سرکار سرهنگ
جعفر جانی (علی البدل)، دانستان
سرکار سرهنگ نبی رسیدگی خود
را نسبت به پرونده مهندس بازرگان
ومالقاتی وسایرین از روز چهارشنبه
۱۳۱۴/۱۲/۴ آغاز خواهد نمود

رای دادگاه تجدیدنظر درباره :

مهندس بازرگان

وهشت نفر متهمین دیگر
● مهندس بازرگان به ده سال زندان مجرد محکوم
شده است

دادگاه تجدید نظر ویژه اجاره دادرسی
ازتشریح پس از ۶۵ جلسه رسیدگی در
ساعت هفت و نیم بعد از ظهر روز ۱۵
تیرماه ۱۳۴۳ درباره مهندس بازرگان
و هشت نفر متهمین دیگر باین شرح
رای خود را صادر و اعلام نموده است :
مهندس مهدی بازرگان و سید محمود
طالبانی هر یک به ده سال حبس مجرد
دکتر عباسی شیانی و احمدعلی بابائی
هر یک به شش سال حبس مجرد .
دکتر بدآله سعیدی ، مهندس عزت‌الله
میجانی ، مهدی جعفری و ابوالفضل
حکیمی هر یک به چهار سال حبس مجرد
برویز عدالت منتسب بیگنال حبس
نادیده

اطلاعات مورخ ۱۳۴۳/۴/۱۶

مهندس مهدی بازرگان در اولین جلسه دادگاه عادی ویژه شماره (۱)
دادرسی ارتش، مورخ ۱۳۴۲/۷/۲۹

آیت‌الله سید محمود طالقانی در اولین جلسه دادگاه‌عادی ویژه شماره (۱)
دادرسی ارتش، مورخ ۱۳۴۲/۷/۲۹

نخستین جلسه دادگاه عادی ویژه شماره (۱) دادرسی ارتش در عشرت آباد - مورخ ۱۳۴۲/۷/۲۹. مهندس بازرگان به اتفاق تیمسار سرتیپ دکتر علی نقی شایان فر وکیل مدافع ایشان.

مهندس مهدی بازرگان در اولین جلسه دادگاه عادی ویژه شماره (۱) دادرسی ارتش، مورخ ۱۳۴۲/۷/۲۹، خود را معرفی می‌کند. از سمت چپ تصویر:

ردیف اول: سرهنگ عزیزالله امیررحیمی و سرهنگ دکتر اسماعیل علمیه.
ردیف دوم: مهندس عزت‌الله سبحانی، سرهنگ محسن پگاهی و دکتر عباس شیبانی.

نخستین جلسه دادگاه عادی ویژه شماره (۱) دادرسی ارتش در عشرت آباد، سرتیپ دکتر علی نقی شایانفر در پشت
تریبون

از سمت چپ تصویر:

ردیف اول: مهندس مهدی بازرگان، سرهنگ عزیزالله امیرحیمی، سرهنگ دکتر اسماعیل علمیه، دکتر یدالله سبحانی، سرهنگ
علی اکبر غفاری، سرهنگ محمود خلعتیری و سرتیپ علی اصغر مسعودی.
ردیف دوم: مهندس عزت‌الله سبحانی، سرهنگ محسن پگاهی و دکتر عباس شیبانی

نخستین جلسه دادگاه عادی ویژه شماره (۱) دادرسی ارتش در عشرت آباد، مورخ ۱۳۴۲/۷/۲۹. تیمسار سرتیپ شایانفر
در پشت تریبون

از سمت چپ تصویر:

ردیف اول: مهندس مهدی بازرگان، سرهنگ عزیزالله امیررحیمی، سرهنگ دکتر اسماعیل علمیه، دکتر یدالله سحابی.
ردیف دوم: مهندس عزت‌الله سحابی، سرهنگ محسن پگاهی و دکتر عباس شیبانی، سرهنگ محمد اعتمادزاده.

دکتر یدالله سحابی در اولین جلسه دادگاه عادی ویژه شماره (۱) دادرسی ارتش، مورخ ۱۳۴۲/۷/۲۹ در پشت تریبون خود را معرفی می‌کنند.

از سمت چپ تصویر:

ردیف اول: تیمسار سرتیپ دکتر علی‌نقی شایانفر، مهندس مهدی بازرگان، سرهنگ عزیزالله امیررحیمی، سرهنگ دکتر اسماعیل علمیه.

ردیف دوم: مهندس عزت‌الله سحابی، سرهنگ محسن پگاهی و دکتر عباس شیبانی.

متهمان دادگاه عادی ویژه شماره (۱) دادرسی ارتش در ساعت تنفس دادگاه، مهرماه ۱۳۴۲،
عشرت آباد.

از راست به چپ، ردیف نشستہ: مهندس مهدی بازرگان، آیت الله سید محمود طالقانی، دکتر یدالله
سحابی

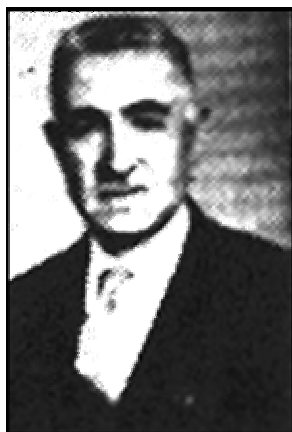
ردیف ایستاده: سید مصطفی مفیدی، ابوالفضل حکیمی، محمد مهدی جعفری، احمد علی بابایی، پرویز
عدالت منش، مهندس عزت الله سحابی، دکتر عباس شیبانی

مهندس مهدی بازرگان، استاد دانشگاه
ده سال زندان

آیت‌الله سید محمود طالقانی
ده سال زندان

دکتر یدالله سحابی، استاد دانشگاه
چهار سال زندان

مهندس عزت‌الله سحابی
چهار سال زندان

دکتر عباس شیبانی
شش سال زندان

احمد علی بابائی
شش سال زندان

عباس رادنيا
دو سال زندان

سید محمد مهدی جعفری
چهار سال زندان

ابوالفضل حكيمى
چهار سال زندان

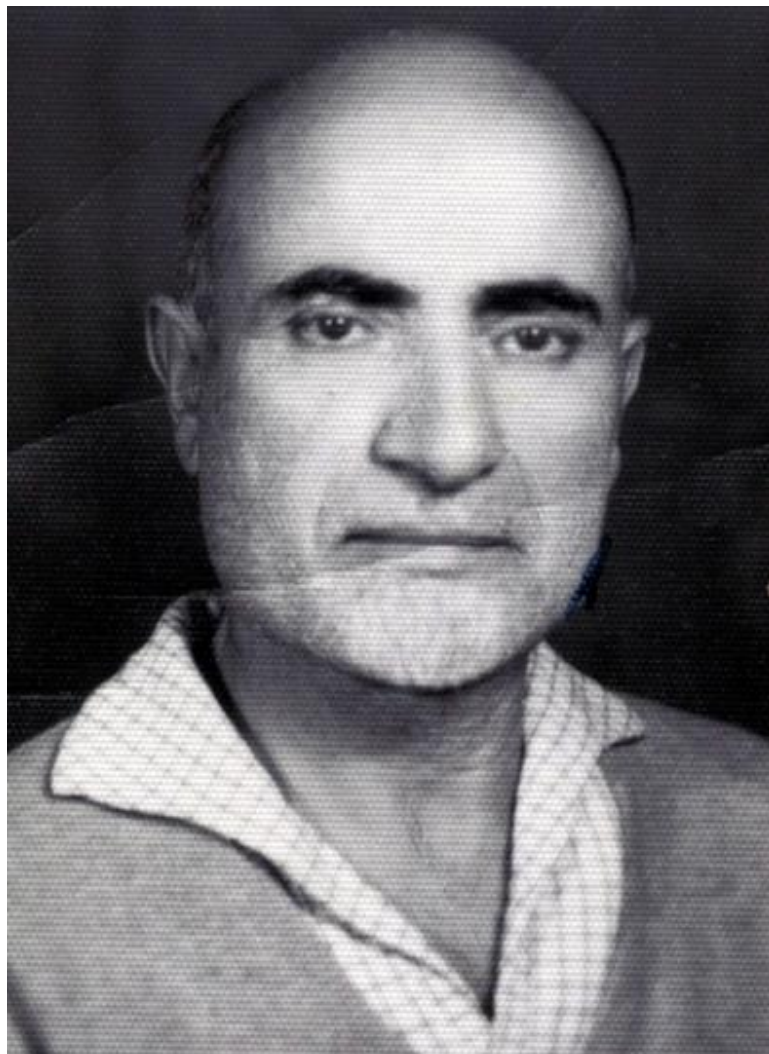
محمد بيسته نگار
چهار سال زندان

مصطفی مفیدی
پنج سال زندان

آیت‌الله طالقانی، زندان شماره ۴ قصر، سال ۱۳۴۲

مهندس مهدی بازرگان، زندان برازجان، فروردین ۱۳۴۵

مهندس عبدالعلی بازرگان در کنار مهندس مهدی بازرگان
به هنگام ملاقات پدر در فروردین ۱۳۴۵ در دژ (زندان) برازجان

مهندس مهدی بازرگان (نفر دوم ایستاده)، در میان افسران حزب توده
و ملاقات کنندگان، فروردین ۱۳۴۵، دژ زندان برازجان

دکتر کاظم سامی، مهندس مهدی بازرگان، دکتر حبیب‌الله پیمان
باغ زندان قصر، ۱۳۴۵/۱۲/۷

سید مصطفی مفیدی، آیت‌الله سید محمود طالقانی، مهندس مهدی بازرگان ۱۳۴۵/۱۲/۷، باغ زندان قصر

رضا حمسی، آیت‌الله طالقانی، مهندس مهدی بازرگان
مورخ ۱۳۴۵/۱۲/۷، باغ زندان قصر

دکتر محمد مهدی جعفری، مهندس مهدی بازرگان - مقابل زندان شماره ۴ قصر
زنده‌یاد مهندس بازرگان این عکس را به آقای جعفری داده و نوشته‌اند:
«همیشه با هم، در راه حق» مهدی بازرگان